

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังในประเทศไทยมีน้อยมาก ทั้งที่ประเทศไทยจัดได้ว่าเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศที่หลากหลาย ทำให้มีความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์สูง แต่กลับมีการศึกษาวิจัยในสัตว์เพียงบางกลุ่มเท่านั้น ในกลุ่มสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในวงแคบๆ และมักจะศึกษาในกลุ่มสัตว์ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและการแพทย์เท่านั้น ในขณะที่ข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังบางกลุ่มมีน้อยมาก

หากจัดได้ว่าเป็นสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่สามารถพบเห็นได้ง่าย โดยเฉพาะบริเวณป่าดงดิบที่มีสัตว์ค่อนข้างชุกชุม โดยจะเกาะบนตัวสัตว์และดูดเลือดสัตว์ รวมทั้งยังก่อให้เกิดความรำคาญต่อมนุษย์ด้วย เนื่องจากสัตว์ในกลุ่มนี้มีการปล่อยสารหลายชนิด เช่น hirudin, hementin ออกมาบริเวณจุดที่กัด ซึ่งมีผลทำให้เลือดไม่แข็งตัวและไหลออกจากบริเวณปากแผลเป็นระยะเวลานาน

ทั้งๆ ที่สัตว์กลุ่มนี้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย กลับพบว่าข้อมูลทั้งด้านอนุกรมวิธานและนิเวศวิทยาของทากในประเทศไทยยังมีความคลุมเครืออยู่มาก เนื่องจากยังไม่มีผู้ดำเนินการศึกษาอย่างจริงจัง ทำให้เราไม่ทราบถึงความหลากหลายของชนิด การดำรงชีวิต ขอบเขตการแพร่กระจาย รวมทั้งความสำคัญและประโยชน์ของทาก ซึ่งในต่างประเทศได้มีการศึกษาวิจัยมานานแล้ว โดยเฉพาะในด้านการแพทย์ที่มุ่งหาสารสกัดบางอย่างจากสัตว์ในกลุ่มปลิงและทากที่มีผลทำให้เลือดไม่แข็งตัว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสัตว์กลุ่มนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้การศึกษาวิจัยในด้านอื่นๆ ในเชิงลึกต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาความหลากหลายของชนิด ขอบเขตการแพร่กระจาย และถิ่นที่อยู่อาศัยของทากในวงศ์ Haemadipsidae ที่พบในประเทศไทย
2. ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะสัณฐานวิทยาระหว่างทากแต่ละชนิด
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางกายภาพและการเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรที่พบในรอบวันและรอบปี และวัฏจักรชีวิตของทากในพื้นที่ศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบชนิด ถิ่นที่อยู่อาศัย และการแพร่กระจาย รวมทั้งลักษณะทาง สัตววิทยา วัฏจักรชีวิต และข้อมูลทางนิเวศวิทยาบางประการของทากใน ประเทศไทย
2. ได้ข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการวิจัย และการ ศึกษาวิจัยด้านอนุกรมวิธาน นิเวศวิทยา การแพทย์ และด้านอื่นๆ ต่อไป